Mereu în frunte, în muncă și în sport

UN OM CARE A INVINS TIMPUL

Târgoviște...

O dimineață ca toate celelalte. Prin ceața zorilor de iarnă, vechiul turn domnesc al fostei cetăți se profilează singuratec pe cer. Năpădite de iarbă și de mușchi, măcinate de ploi, zidurile cetății par niște maluri de pământ roșiatic.

Este prag de iarnă. Strânse în jurul turnului, ruinele castelului, roase și ele de vânturi și de apă, răsar ca din pământ. Sute de ani, nenumărate ierni au venit și au trecut peste ele. Povestea lor e lungă și bătrâna care mă însoțește îi deapănă încet firul

...Camera de tortură... Camera călăului... Ghiuleaua, care se află și astăzi înfiptă în zidul bisericii...

Câinele lățos dela poartă se smucește în lanț, lătrând răgușit. Un om se apropie. Vine încet și se oprește lângă noi. Tace și ascultă.

Apoi, deodată mă prinde de braț și îmi spune:

— Le-a învins timpul. Din frumosul castel nu au mai rămas decât ruine și legende. Timpul a măcinat totul. Au rămas doar poveștile babei Ioana...

A tăcut din nou. Peste câteva clipe îmi spune:

— Nu mai sta în gura trecutului... Vino să vezi cum luptăm noi, cei de azi, cu timpul.

Am pornit. Câteva clipe de tăcere... Apoi:

— Vasilache, dela Uzinele „Gh. Gheorghiu-Dej".

Atât a fost deajuns. Eram alături de vestitul strungar stahanovist, de ale cărui isprăvi din producție s'a dus vestea dincolo de hotare. Eram emoționat. Interesul față de acest om îmi sporise și acum nu mi se mai părea o taină faptul că fiecare trecător întâlnit îl salută cu respect. Aveam să aflu multe dela stahanovistul Vasilache chiar și în ceeace privește sportul. Astfel, am aflat că este aspirant al insignei G.M.A. și că și-a luat angajamentul ca în cinstea zilei de 30 Decembrie să devină purtător de insignă... Nici nu știu când am ajuns la uzină, în fața strungului.

Stahanovistul Vasilache își începea lucrul. A potrivit cuțitele, a verificat mașina și apoi a privit maldărul de material care se afla lângă mașină. Cu un gest rapid și-a dat șapca pe spate și a pornit strungul.

Este foarte greu să redai în cuvinte impresiile pe care le ai când îl privești pe Vasilache lucrând. Recitesc caietul de note și văd: „cuțitul mușcă din metal, asvârlind în sus șpanul..." In sus? Nici nu aveai timp să-l vezi. Ca un șarpe lung și subțire șpanul se încolăcea nebunește în aer.

Dar, cifrele vorbesc mai bine decât cuvintele. Vasilache lucra în acel moment la niște piese pentru a căror strunjire era prevăzută o normă de 132 minute de fiecare bucată. Ceasul din perete arată ora 14 și 21 de minute. Vasilache montează pe strung o altă piesă. O privește o clipă și apoi... secundele încep să se scurgă... A trecut un minut... apoi încă unul, două, trei... Gata! Piesa a fost terminată. Ceasul arată ora 14, 25 de minute și 30 de secunde.

Da! Ați citit bine: Vasilache a făcut piesa în patru minute și 30 de secunde! Am spus doar că cifrele vorbesc limpede despre succesele excepționale pe care le înregistrează acest stahanovist! Până în prezent, în anul acesta, el a dat 11 norme anuale, iar în linii generale în 208 ore de muncă lunare, Vasilache realizează 3.500-3.900 de ore. El lucrează de pe acum în anul 1974.

Stahanovistul C. Vasilache

Piesele se adună una câte una la picioarele strungului. In loc de câteva, sunt zeci. Nu puteam pleca de lângă strung și nu-mi puteam stăpâni emoția, admirația. Am stat până'n noapte, când mașina s'a oprit și am pornit-o împreună cu Vasilache spre casă. Drumul ne poartă iarăși pe la ruine. Pe sub una din porțile cetății vedem un grup de oameni. Prin noapte, abia îi zărim. Deodată, scapără o lumină orbitoare. A ținut doar câteva clipe și apoi s'a stins. Lumina fulgeră din nou întunericul. Ne apropiem. Pe lângă picioarele noastre se întinde un tub lung de metal. La capătul lui o echipă de sudori lucrează de zor. Pe sub poarta vechiului castel va trece în curând conducta de gaz metan..

— Ii vezi? Sunt oamenii noi. Ei, ca și mine, înving timpul, greutățile, natura. Știi că prin luna Octombrie am primit o scrisoare dela Pavel Bâcov, cunoscutul strungar stahanovist sovietic. Imi răspundea la niște întrebări pe care i le-am pus cândva. Nu voi uita vorbele lui. Bâcov îmi scrie că: „pentru a învinge timpul, pentru a învinge greutățile, pentru a realiza succese mari, trebue muncă îndelungată și perseverență, voință și curaj..."

Pornim mai departe. Acasă, soția îl întâmpină veselă. Primele ei cuvinte:

— Cum a fost astăzi?

Dar, mai înainte de a răspunde, Vasilache își îndreaptă pașii spre un pătuț în care svonește gânguritul unui copil. Câteva clipe se joacă cu micuța Mihaela și apoi, așezați în fața unei mese îmbelșugate, ascultând melodiile transmise de un aparat de radio, stăm îndelung de vorbă.

De data aceasta subiectul discuției este sportul. După primele cuvinte, Vasilache bagă mâna în buzunar și scoate un carnet de aspirant G.M.A. în care sunt înscrise toate normele trecute. Imi povestește cum a trecut fiecare normă în parte. Mai greu a fost cu înnotul. Nu prea era priceput în acest sport, dar în vara trecută a fost de mai multe ori la ștrandul orașului și a făcut câteva antrenamente.

— Tot îmi era teamă că nu am să reușesc. In ziua concursului eram foarte emoționat dar mi-am adus aminte de strung, de voința pe care o am acolo, de exemplul meu și... până la urmă am învins teama.

Mai răsfoim câteva reviste în paginile cărora sunt înscrise victoriile lui, deasemenea multe ziare care povestesc despre munca și dârzenia cu care luptă el cu normele. Clipele au trecut cu repeziciune, ora este târzie și la plecare Vasilache îmi strânge cu putere mâna.

— Mi-am respectat angajamentul, îmi spune el la despărțire. In ziua de 30 Decembrie mă voi număra și eu printre zecile de mii de purtători ai insignei G.M.A. Nu știu, dar cred că atunci când voi purta insigna voi fi mai mândru, mai tânăr, mai încrezător în puterile mele. Nu uita că am 42 de ani.

In poartă ne strângem din nou mâinile. După câțiva pași mă opresc și mă întorc să mai privesc odată. Aci locuiește omul care a învins timpul. Ceva mai departe mă opresc din nou. Prin noapte, ruinele tristului castel par niște umbre. Câinele, acelaș câine lățos, latră din nou. Și aci licărește o luminiță. Baba Ioana își toarce mai departe poveștile și legendele de acum câteva sute de ani. Nu pot să nu-mi reamintesc cuvintele lui Vasilache: „Nu mai sta în gura trecutului... Vino să vezi cum luptăm noi cei de azi cu timpul".

Pornesc cu pași măsurați, rari.

In suflet mi s'a întipărit imaginea omului care trăește în anul 1974...

A. CALIN

Vasile Baciu muncește pentru zilele însorite de azi, pentru zilele minunate ce vor veni

Era în 1926...

In seara în care câștigase campionatul de box amator la categoria semi-mijlocie, Vasile Baciu a uitat pentru o clipă de viața lui grea, de sărăcia și mizeria de acasă. In seara aceea a fost fericit că-și împlinise un vis. Dar asta n'a ținut mult. A doua zi viața și-a continuat cursul ei, necazurile și sărăcia au continuat și ele. Patronul tâmplăriei în care lucra, supărat că tânărul muncitor în loc să mai muncească pentru el în orele libere, făcea sport, l-a concediat.

Vasile Baciu a pornit să-și caute de lucru, dar peste tot porțile rămâneau închise. Apropierea crizei economice din 1929 făcea să crească numărul șomerilor și Vasile Baciu a venit și el ca și mulți alții să îngroașe rândurile celor care nu găseau de lucru, rândurile celor goi și flămânzi.

Vasile Baciu s'a văzut nevoit să treacă la profesionism pentru a putea trăi. Mai bine de 11 ani, Baciu ca și atâția alți boxeuri profesioniști, a umplut buzunarele patronilor care organizau galele de box. Iar atunci când Vasile Baciu, obosit, uzat de numărul prea mare de matchuri pe care le susținuse n'a mai constituit un „punct de atracție", organizatorii de box l-au lăsat pe drumuri.

A fost apoi hamal în port, muncitor pe la diferite fabrici, marinar pe un șlep. In sufletul lui creștea ura împotriva patronilor, împotriva acelora care trăiau pe spinarea muncitorilor. Ajunsese să urască și sportul, pentrucă își dăduse seama că el nu era atunci decât un nou mijloc de exploatare la îndemâna celor avuți. De câte ori vreun tovarăș de muncă îi cerea să-i povestească ceva despre matchurile lui sau îl ruga să-l învețe să boxeze, Vasile Baciu se întrista. Ii sfătuia pe toți să nu se apuce de box.

★

1952...

Din minunata clădire a Casei de Cultură a Sindicatelor, care se ridică pe malul Mării la Constanța, iese un grup de muncitori. Sunt chiar muncitorii care cu un an înainte au pornit să construiască această frumoasă clădire destinată recreației oamenilor muncii, în locul ruinelor fostului cazinou. Acum au venit și ei ca și atâți alți muncitori să petreacă aci o oră plăcută, jucând șah sau răsfoind niște reviste. Din grup se remarcă un bărbat înalt, bine legat. Are fața brăzdată, dar sclipirea ochilor ca și vioiciunea mișcărilor îl arată a fi încă tânăr.

— Tovarăše Baciu, i se adresează un tânăr din grup, atunci vom veni cu toții mâine dimineață mai devreme și în curând să știți că reușim să terminăm și renovarea muzeului. Dealtfel, cu un șef de lucrări ca dumneata nici nu s'ar putea ca lucrul să nu meargă bine.

Un alt tânăr i se adresează și el:

— Să știi, tovarăše, că n'am uitat de antrenamentul de mâine. O să fim cu toții la sală, cu tot echipamentul, cu mănușile noi.

Șeful de lucrări Vasile Baciu răspunde zâmbind celor doi tineri, apoi pleacă cu pași grăbiți. Se duce să prindă mașina care îl va duce la sectorul 11 al Canalului. Acolo, la sector, în seara asta, tinerii pe care-i antrenează el au organizat o gală de box. Se duce să fie alături de ei.

★

Sala e plină. Zeci de tineri de pe Șantierul Tineretului, cunoscuți pe toate șantierele construcției Canalului ca unii dintre cei mai vrednici muncitori, îl aplaudă cu căldură pe tânărul boxeur Marin Coceanu. Le e drag tuturor tânărul acesta înalt, brunet, care în matchul de astă seară arată multă dârzenie și o tehnică bună. După ce a obținut victoria, mulți îl felicită cu aceeași căldură ca atunci când obține mari depășiri de normă pe escavatorul lui. De cum s'a dat jos de pe ring, Marin Coceanu s'a îndreptat spre locul unde stătea antrenorul de box Vasile Baciu, i-a întins amândouă mâinile și i-a spus cu emoție în glas: „Iți mulțumesc tovarăše antrenor pentru tot ce m'ai învățat, pentrucă victoria mea din seara asta ți-o datoresc dumitale"

★

In drum spre Constanța, Vasile Baciu privește pe geamul mașinii. Dealungul Canalului lucesc mii de lumini.

In ochii lui Vasile Baciu, muncitorul și boxeurul exploatat de eri, muncitorul liber și fericit de azi, strălucește puternic o lumină: lumina zilelor însorite de azi, lumina zilelor minunate care vor veni și pentru a căror apropiere muncește cu avânt și Vasile Baciu.

PAULA LAZARESCU

La fabrica de mobile „Simo Geza"

A fost odată, la Tg. Mureș, un atelier de mobile. Patronii săi, Szekely și Retty, îl numeau fabrică. Chestiune de orgoliu... Pe vremea aceea, pentru un patron una era să posede un atelier și alta o fabrică. Numai pentru muncitori era acelaș lucru dacă trudeau câte 12—14 ore într'un atelier sau într'o fabrică: condițiile de muncă erau la fel de precare, salariul la fel de mizer, viața la fel de chinuită.

Asta a fost odată. Azi, pe locul atelierului despre care vorbim se înalță mândra construcție a fabricii de mobile „Simo Geza", despre care până și copiii din Tg. Mureș îți spun, cu bucurie în glas: „a înflorit în anii Republicii Populare".

...Am vizitat mai întâi hala cea mare, în care uruitul zecilor de mașini se împletește cu țiuitul ascuțit al dinților de fierăstrău care taie lemnul uscat. In hală, miroase a rășină încinsă și a lemn proaspăt. Incolo, aerul este limpede-cristal. Puternicele ventilatoare absorb din aer și cele mai fine fire de rumeguș.

Am fost apoi prin alte ateliere și, însfârșit, am vizitat sala de bae și vestiarele. Atunci abia ne-am explicat cum reușesc muncitorii de aci, când pleacă dela fabrică, să arate ca și cum ar veni dela plimbare și nu dela muncă...

★

...In hallul cel mare am văzut niște tablouri, asemănătoare cu cele ce se văd în școli sau facultăți, înfățișând promoții de absolvenți... Aci, însă, era vorba despre absolvenții școlilor de calificare, care au dat fabricii mulți specialiști. Dar cel mai frumos tablou pe care-l poți vedea într'o fabrică este însuși omul, la locul lui de muncă. Și, deși e greu de stat de vorbă cu el atunci când mâinile sale mânuesc cu grijă mașina, iar ochii săi urmăresc cu atenție piesa care capătă formă, puținele vorbe pe care ți le spune atunci sunt pline de miez. Omul îți vorbește puțin, dar îți spune esențialul...

...„Aici e secția de zețuit. Adică, pregătim furnirul pentru a fi aplicat pe panel. Da, eu sunt șeful secției. Mă cheamă Török Arpad... Sport? Fac!... Din 1932, fac canotaj. Pe atunci? Eram tâmplar, dar clubul n'avea nicio ambarcațiune. Azi colectivul sportiv mi-a pus la dispoziție o ambarcațiune... Da, am fost confirmat stahanovist acum două luni... Pentru ce? Pentru buna organizare a muncii în secție (și atunci privirile ni s'au oprit, aproape fără voie, pe marele grafic orar de pe peretele din fund al atelierului, după care lucrează două dintre brigăzile din secție). Și pentru trei inovații: o mașină pentru gumat hârtia cu care lipim furnirul, una de perforat și o inovație la mașina de tăiat. Fruntași ai secției? Da! Iată colo pe Turc Eva și Foldessy Iuliana, amândouă gimnaste, care depășesc normele cu 100 la sută, iată pe canoteura David Ileana, care și ea dă zilnic câte două norme...

★

La fel de scurtă a fost și convorbirea cu tov. Forczady Martin, președintele colectivului sportiv. Ca șef al secției „dulapuri", secție fruntașă care-și îndeplinește în totalitate planul în proporție de 200 la sută, nu avea prea mult timp de stat de vorbă. Colectivul sportiv n'a rămas nici el în urma fabricii cu îndeplinirea cifrelor de plan. Cele 16 secții pe ramură de sport ca și secția de pregătire fizică generală activează din plin. Secțiile de gimnastică, popice, sporturi nautice și auto-moto sunt fruntașe pe oraș. Celelalte secții dețin și ele locuri fruntașe în clasamentele campionatelor locale. Instructorii acestor secții sunt cu toții voluntari, ca Török Arpad, la canotaj, Decsei Alexandru la gimnastică (ajutor direct al antrenorului Gedeon), Molnar Gh. și Kiss Iosif la alpinism și numeroși alți muncitori și funcționari ai fabricii, cunoscători ai sportului, care înțeleg să contribue prin munca lor la ridicarea nivelului tehnic sportiv al tovarășilor lor de muncă. Din efortul lor comun, s'au născut succesele colectivului sportiv „Avântul-Simo Geza", colectiv fruntaș pe asociație și pe țară.

★

Am cunoscut mulți alți vrednici muncitori și funcționari ai fabricii, buni sportivi: Decsei Alexandru, brigadier în secția noptiere, care-și depășește normele cu 200 la sută, popicarul Berkeczi Istvan, fruntaș în munca de montare a dulapurilor, stahanovistul Pop Ladislau, dela montaj-dulapuri, unul dintre bunii jucători de șah ai colectivului, turista Hoța Iulia, din secția noptiere, funcționarii Szabo Iosif, jucător de hochei și Boși Viorica, jucătoare de baschet și volei. Cu toții aveau în momentul acela aceeași preocupare: să întâmpine cu cinste ziua de 30 Decembrie, aniversarea scumpei noastre Republici.

Ceva mai mult, am stat de vorbă cu stahanovistul Köllö Iosif, conducător al unității de mobilă populară. Köllö activează în secția de popice a colectivului sportiv. Iar convorbirea a pornit dela Congresul Național pentru Apărarea Păcii, la care fusese ca delegat al muncitorilor din fabrică.

„Nicicând nu m'am simțit mai fericit ca în timpul Congresului. I-am cunoscut aci pe mulți dintre cei pe care-i știam din ziare. Am stat de vorbă cu Kopetin Geza și cu mulți alții, care, spre bucuria mea, mă cunoșteau și ei. Iar când a fost să iau cuvântul, gândul mi-a fost la cei trei copii ai mei, la viața mea de azi, la fabrica în care muncim cu atâta drag, la tovarășii mei care își frământă mereu mintea cum să crească producția și s'o îmbunătățească. Uite, studiem acum un proiect de dulap de tip popular, mai practic și mai bun decât cele fabricate până acum. Și vorbele mele la Congres au reflectat tocmai gândurile și năzuințele noastre de pace și progres. Ne-am luat acolo angajamentul ca în 1953 să dublăm numărul de „brigăzi ale păcii".

Și, repede, convorbirea noastră a lunecat spre alte subiecte. Așa de pildă, tov. Köllö a observat că procentul de absențe din motive de sănătate este mai mic la sportivi. Deasemeni, randamentul lor în muncă e din ce în ce mai mare, lucru dovedit de succesele sportivilor în producție. Am vorbit deasemeni despre rezultatele cursurilor inițiate în scopul ridicării nivelului profesional al muncitorilor fruntași, adevărate „școli de stahanoviști". Intr'adevăr, absolvenți ai acestor cursuri, ca Sarossy Albert, popicar, Kovacs Istvan, canoteur, Papp Ladislau și Török Arpad au fost confirmați stahanoviști în urma succeselor obținute prin aplicarea înaintatelor metode sovietice studiate în cadrul acestor cursuri, iar în prezent alți 22 de tovarăși, printre care numeroși sportivi urmează aceste cursuri.

Tov. Köllö ne-a vorbit mult și despre viața sa, despre bucuria pe care a avut-o când a fost confirmat stahanovist, despre concediul pe care și l-a petrecut în vara aceasta în R. P. Bulgaria și despre fericirea de a fi fost propus candidat de partid, primul pe Regiunea Autonomă Maghiară. Din cuvintele sale reeșea mulțumirea de a lucra într'o fabrică nouă care aparține azi întregului popor, bucuria de a sărbători prin noi victorii în muncă a cincia aniversare a Republicii noastre dragi.

V. TULCEANU